

Oeli was een klein Indisch jongetje. Pufff..... wat had hij het warm! Maar dat was ook niets te verwonderen, want Oeli was gewend om, net als alle andere kleine jongetjes in Indië, lekker koel in zijn blote velletje rond te dansen. Maar vandaag was dat anders. Hij mocht zich niet vuil maken en zomaar het water inplassen. Nu verveelde hij zich wel een beetje. Hij stond te kijken hoe een klein aapje leerde de boom in- en uitklimmen. Zijn moeder zat boven in de boom te kijken of hij het wel goed deed. Oeli moest

Stichting Indische Documenten

daar erg om lachen. Het aapje keek verbaasd om.
Wie lachte hem daar uit?

Hij zag Oeli staan en schrok zo van hem, dat hij vlug
naar zijn moeder klom. Daar boven in de boom voelde
hij zich veilig, en keek eens naar beneden wat Oeli
wel zou doen.

Maar Oeli deed niets! Want hij mocht niet in de boom
klimmen met zijn nieuwe pakje aan. Oeli wilde zelf ook
erg graag netjes en schoon blijven, want vanavond
was er feest. En Oeli ging natuurlijk ook mee om te
luisteren naar den Dalang die zulke prachtige verhalen
kon vertellen. Niemand bleef thuis, behalve de mensen
die ziek waren. De Dalang was een man waar je altijd
wel naar luisteren kon. Hij vertelde je over reuzen en
koningen, over dieren die lang geleden op aarde leefden
en net als de mensen konden spreken. En nog veel meer.
Ik wed dat jij er ook wel graag naar zou willen
luisteren! Net als kleine Oeli.

Ga je mee?

Ja? Luister dan maar.....

De groene en de blauwe reus.

Er waren eens twee hele grote reuzen. De ene reus
was zo groen als gras en de andere was helemaal blauw.

De groene reus heette Boeto Idjoe en de blauwe . . . .
Lemboe Tjoeloeng.

De groene reus was erg stout en plaagde de mensen
wanneer hij maar kon. Als je naar Boeto keek werd je
bang van zijn boze gezicht.

Lemboe zag er veel goedaardiger uit. Boeto was net
zoals hij er uitzag. Als hij door de lucht holde met zijn
grote voeten, renden de mensen gauw van angst naar
huis. Ze lieten alles in de steek, keken angstig naar
boven en zeiden: „Boeto de groene reus is weer
bezig.”

Eens was hij weer de rijstvelden en de huizen van de
mensen aan het vernielen.

„Och goede, lieve Lemboe,” smeekten zij den blauwe,
„help ons toch. Wij zijn zo bang dat Boeto alles kapot
zal maken.”

„Ik zal doen wat ik kan”, beloofde Lemboe.

Lemboe deed de mensen graag plezier en hij vond
het erg akelig als hij hen zo treurig zag.

Lemboe besloot den groenen reus Boeto te doden.
Dat was niet gemakkelijk! Het was een vreeslijk ge-
vecht in de lucht. De zon kroop van angst achter de
wolken weg. De reuzen waren allebei erg sterk en de
strijd duurde lang. Maar eindelijk werd de groene reus
zo moe, dat hij niet meer kon. Met een slag sloeg de
blauwe reus hem het hoofd af.

Met een geweldige plof viel het zware lichaam door de wolken op de aarde. Maar het hoofd viel niet naar beneden. Dat bleef voor straf langs de wolken voortdrijven. Daar zat Boeto zelf nog in. Hij zag er helemaal niet vriendelijk uit, dat kan ik je verzekeren. Zijn ogen rolden woedend heen en weer en hij sperde zijn mond zo ver open, dat je al zijn grote tanden kon zien. Hij was zo boos dat hij nu geen lichaam meer had, dat hij iedere ster die hij tegenkwam dreigde op te happen. De zon moest ook gauw wegschuilen, anders had Boeto daar ook een flinke hap uit genomen. Ze was zo bang, dat ze 's morgens niet meer durfde op te komen. Toen bleef het donker op aarde, de rijst wilde niet meer groeien en de mensen werden ziek van koude en verdriet. Niemand kon het meer langer uithouden. Nu woonde er in het dorp een heel oude wijze man. Hij zei: „Hier moet een einde aan komen. Ik zal de zon er over gaan spreken.” Hij smeekte: „O zon, schijn weer op onze rijstvelden. Geef ons weer licht en warmte.” De zon had veel verdriet gehad toen zij zag hoe de mensen naar haar terugkomst verlangden. Ze dacht niet meer aan het gevaar dat haar bedreigde en kwam weer te voorschijn. Maar de boze reus zag haar en hij schoot op haar af. Hij dacht eens lekker van de zon te smullen. Maar mis hoor! De goede wijze man had de

mensen voor Boeto gewaarschuwd en net toen de reus een grote hap uit de zon wilde nemen, begonnen de mensen een geweldig lawaai te maken. Ze sloegen op alles wat maar geluid kon geven. Het was zo'n spektakel, dat de reuzenkop maakte dat hij weg kwam. En elke keer als de boze Boeto Idjoe weer de zon probeert op te happen, de mensen noemen dat zonsverduistering, verjagen zij hem gauw door zoveel lawaai te maken, dat horen en zien je vergaat.

De weddenschap in het wakker blijven.

Er was eens een boomgeest, die in een heel grote boom leefde. Hij had daar altijd alleen gewoond. Maar op een dag kwam er een aap die ook een boom zocht om in te wonen. Hij klom in de zelfde boom waar de boomgeest in zat.

„Dag boomgeest,” zei hij.

„Wat doe jij hier”, zei de boomgeest. „Dit is mijn huisboom. Ga maar gauw weg en zoek een andere plaats om te wonen.”

„Neen,” zei de aap, „ik ga niet weg. God Lamo heeft jou en deze boom gemaakt, maar mij heeft hij ook gemaakt. Je moet mij dus niet weggagen. Laat ons samen in deze boom wonen”.

„Neen, daar heb ik geen zin in,” zei de boomgeest. „Maar ik weet wat. Laten wij een weddenschap aangaan. Wie de hele nacht wakker blijft tot dat de zon opgaat, mag in deze boom wonen. Wie in slaap valt moet een ander huis zoeken.”

„Goed,” zei de aap.

Toen het donker begon te worden, gingen de boomgeest en de aap tegenover elkaar op een dikke tak zitten. Ze spraken geen woord.

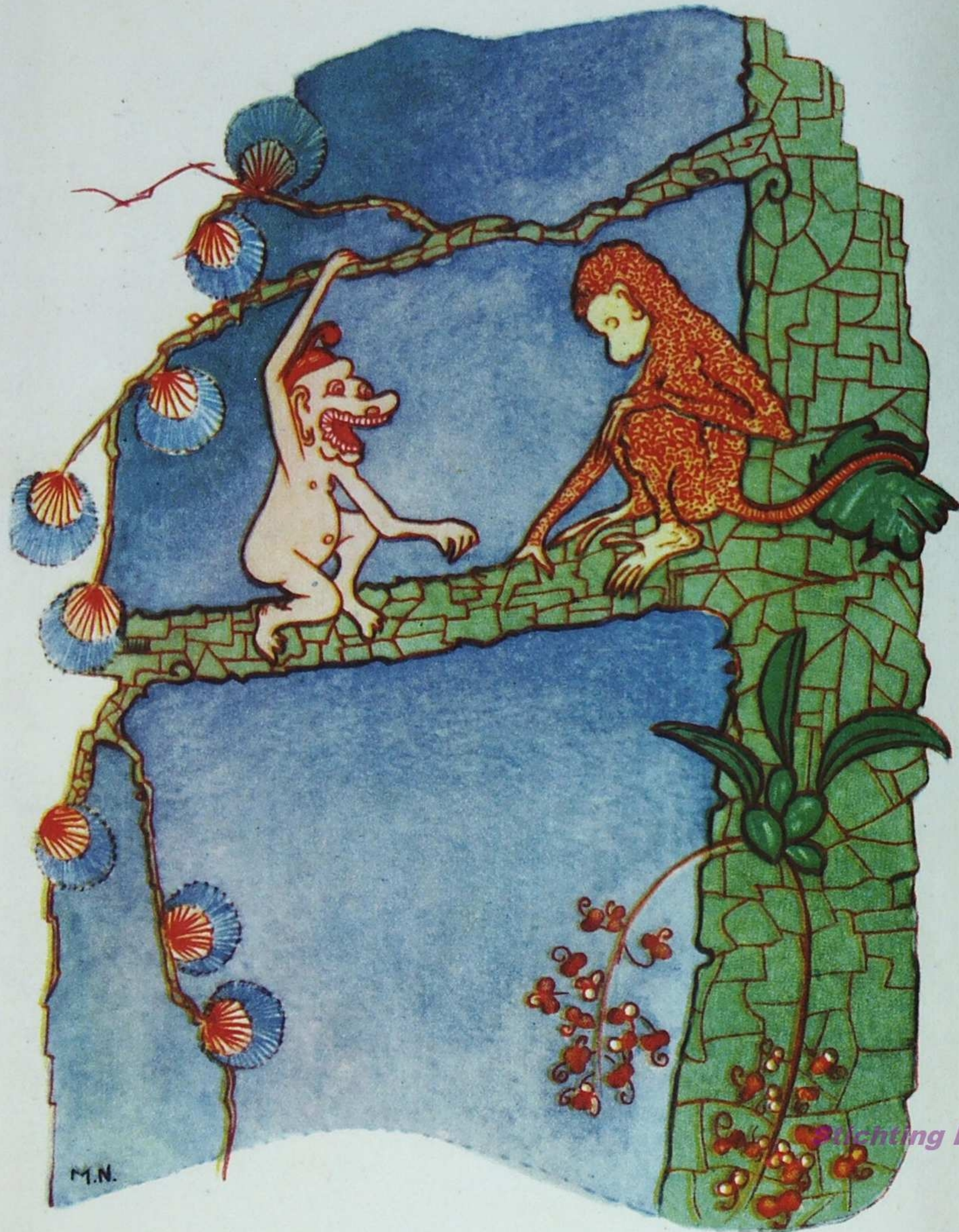
De boomgeest begon zich erg te vervelen. Toen het bijna middernacht was, keek hij eens goed naar de aap of hij werkelijk niet sliep.

„Aap”, zei hij, „ik geloof dat je bijna in slaap valt.”

„Wel neen,” zei de aap, „ik slaap helemaal niet! Ik dacht er juist over na hoe het toch komt dat doorns zulke scherpe punten hebben. Niemand heeft ze er toch aan geslepen!”

De aap verzond dat verhaaltje maar gauw, omdat hij wel in slaap gevallen was. De boomgeest geloofde hem.

Na een poosje kreeg de aap weer vreselijke slaap. Hij sloot zijn ogen. De boomgeest zag dat en hij zei opnieuw: „Je slaapt toch niet, aap?”

„Wel neen,” zei de aap, „dat denk je maar, omdat je zelf slaap hebt. Ik dacht er juist over na, hoe het komt, dat het cypergras zo scherp is. Niemand heeft het toch geslepen!”

„Ja,” zei de boomgeest, „je hebt gelijk. Ik heb daar eigenlijk nooit zo over nagedacht.”

Daarna zaten zij samen weer heel stil op de tak. De maan kwam op en nu konden zij wat meer van hun omgeving zien. Na een tijdje werd de aap weer zo slaperig. De boomgeest zag het wel en hij zei: „Nu heb ik toch duidelijk gezien dat je sliep, aap.”

„Neen, boomgeest, ik sliep helemaal niet. Ik dacht juist aan een kippenei. Weet jij hoe het komt, dat een kippenei zo mooi rond is? Niemand heeft het toch zo gekneed!”

„Ja, je hebt gelijk.” zei de boomgeest. „Daar heb ik nooit over nagedacht.”

Ondertussen was het al diep in de nacht geworden. De aap kreeg weer zo'n vreselijke slaap. De boomgeest zag het wel. En na een tijdje zei hij:

„Aap, nu heb ik werkelijk goed gezien, dat je sliep.”

„Wel neen, ik dacht er juist over na, hoe het mogelijk is dat de zee nooit vol wordt en er toch altijd water in stroomt.”

„Ja,” zei de boomgeest, „dat begrijp ik ook niet.”

Toen zij weer een tijdje zo gezeten hadden, begon het

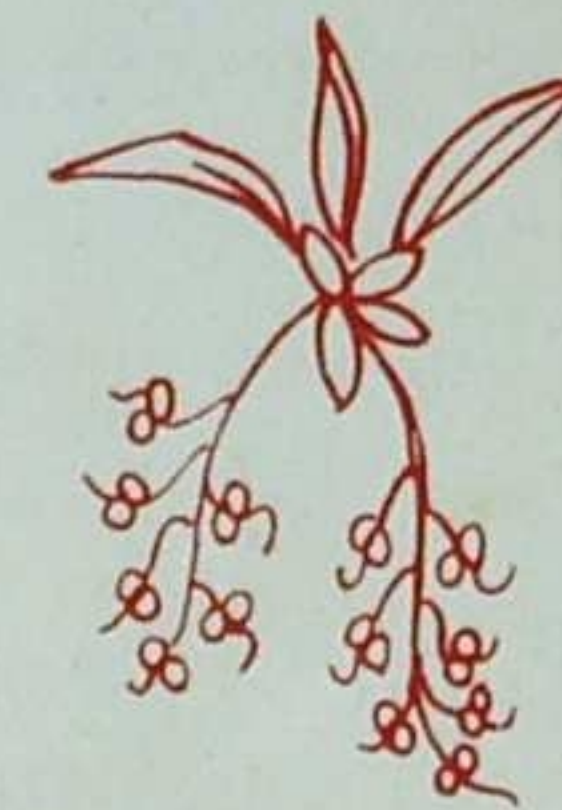
dag te worden. De boomgeest kon zijn ogen niet meer open houden aan het eind van zo'n lange nacht. Voorzichtig keek hij, of de aap op hem lette en toen sloot hij heel langzaam zijn ogen. De aap begon juist weer goed wakker te worden, want hij had aldoor een tijdje kunnen slapen. Hij keek eens om zich heen en zag de boomgeest met gesloten ogen zitten. De aap riep: „Nu zie ik dat jij slaapt vriendje!! Ik heb de weddenschap gewonnen.”

De boomgeest schrok zo dat hij van de tak af viel. „Ha,” zei de aap, „volgens onze afspraak is de boom nu van mij, maar als je zin hebt mag je de woning met mij delen.”

De boomgeest krom weer naar boven.

„Ja, dank je vriendelijk, aap,” zei hij bescheiden.

En zo komt het dat de boomgeest en de aap samen in één boom leven.

Hoe de Kwal zijn schild verloor.

Er was eens een oude zeeconing. Hij woonde in een groot paleis van rode bloedkoralen. Maar de koning was niet vrolijk, want zijn enige dochtertje was erg ziek. Hij streek met zijn hand door zijn zeewieren baard en zette zijn kroon van schelpen af, want hij had het erg warm. Toen hij zo een tijdje gezeten had, klapte hij in zijn handen en een van zijn bedienden kwam aangesneld. Dat was niet zomaar een gewoon mens, maar een vlug en schrander haaitje. Toen de jonge haai binnen kwam, boog hij voor den koning en wachtte op wat hem zou worden gezegd. De koning vroeg hem: „Is de dokter er geweest?” „Ja Heer,” zei het haaitje.

„En wat heeft hij gezegd?”

„De dokter zei, dat er één medicijn op de wereld is, die uw dochtertje kan genezen.”

„En wat is dat dan?” vroeg de vorst.

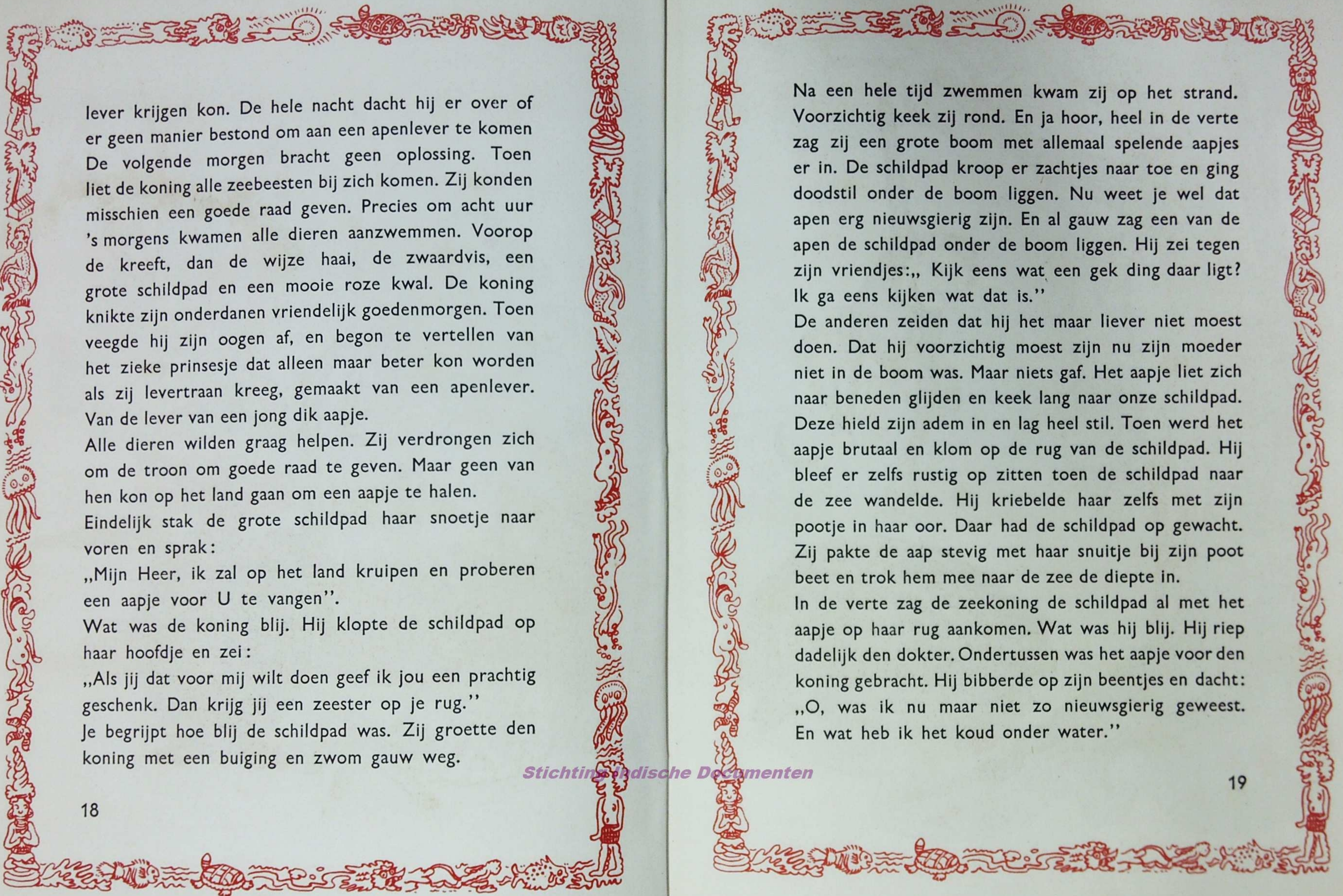
„Heer, het is levertraan gemaakt uit de lever van een aap. Dat zal ons prinsesje genezen.”

De koning schudde zijn wijze hoofd, en zei:

„Haaitje, weet jij aan een apenlever te komen? Zeeapen wonen er niet in mijn zee. Waarom zijn er wel zeehonden en zeeleeuwen en geen zeeapen?”

Ach, wat was onze koning treurig omdat hij geen apen-

lever krijgen kon. De hele nacht dacht hij er over of er geen manier bestond om aan een apenlever te komen. De volgende morgen bracht geen oplossing. Toen liet de koning alle zeebeesten bij zich komen. Zij konden misschien een goede raad geven. Precies om acht uur 's morgens kwamen alle dieren aanzwemmen. Voorop de kreeft, dan de wijze haai, de zwaardvis, een grote schildpad en een mooie roze kwal. De koning knikte zijn onderdanen vriendelijk goedenmorgen. Toen veegde hij zijn oogen af, en begon te vertellen van het zieke prinsesje dat alleen maar beter kon worden als zij levertraan kreeg, gemaakt van een apenlever. Van de lever van een jong dik aapje.

Alle dieren wilden graag helpen. Zij verdrongen zich om de troon om goede raad te geven. Maar geen van hen kon op het land gaan om een aapje te halen.

Eindelijk stak de grote schildpad haar snoetje naar voren en sprak:

„Mijn Heer, ik zal op het land kruipen en proberen een aapje voor U te vangen”.

Wat was de koning blij. Hij klopte de schildpad op haar hoofdje en zei:

„Als jij dat voor mij wilt doen geef ik jou een prachtig geschenk. Dan krijg jij een zeester op je rug.”

Je begrijpt hoe blij de schildpad was. Zij groette den koning met een buiging en zwom gauw weg.

Na een hele tijd zwemmen kwam zij op het strand. Voorzichtig keek zij rond. En ja hoor, heel in de verte zag zij een grote boom met allemaal spelende aapjes er in. De schildpad kroop er zachtjes naar toe en ging doodstil onder de boom liggen. Nu weet je wel dat apen erg nieuwsgierig zijn. En al gauw zag een van de apen de schildpad onder de boom liggen. Hij zei tegen zijn vriendjes: „Kijk eens wat een gek ding daar ligt? Ik ga eens kijken wat dat is.”

De anderen zeiden dat hij het maar liever niet moest doen. Dat hij voorzichtig moest zijn nu zijn moeder niet in de boom was. Maar niets gaf. Het aapje liet zich naar beneden glijden en keek lang naar onze schildpad. Deze hield zijn adem in en lag heel stil. Toen werd het aapje brutaal en klom op de rug van de schildpad. Hij bleef er zelfs rustig op zitten toen de schildpad naar de zee wandelde. Hij kriebelde haar zelfs met zijn pootje in haar oor. Daar had de schildpad op gewacht. Zij pakte de aap stevig met haar snuitje bij zijn poot beet en trok hem mee naar de zee de diepte in.

In de verte zag de zeekoning de schildpad al met het aapje op haar rug aankomen. Wat was hij blij. Hij riep dadelijk den dokter. Ondertussen was het aapje voor den koning gebracht. Hij bibberde op zijn beentjes en dacht: „O, was ik nu maar niet zo nieuwsgierig geweest. En wat heb ik het koud onder water.”

Stichting Indische Documenten

M.N.

De dokter nam zijn bril, zette die op zijn neus, en keek lang en ernstig naar het aapje.

„Hmm,” zei hij. „Nog wat jong en mager. Geef hem eerst maar eens lekker veel te eten. Dan zullen we verder zien.”

Het aapje luisterde heel goed naar wat de dokter zei. Maar hij kon niets verstaan, want de dokter sprak in de vissentaal.

Ons aapje was nu niet zo bang meer. De dokter keek hem zo vriendelijk aan! Wat was het mooi rondom hem. Het hele paleis was van rode koralen gemaakt. En wat een gekke beesten zwommen er rond. Heel anders dan bij hem in het bos.

Als het aapje aan het bos dacht, kreeg hij weer veel verdriet en dikke tranen rolden langs zijn snoetje. En omdat ons aapje zo naar huis verlangde en verdriet had, werd hij maar niet dik. Hij kreeg de lekkerste hapjes. Maar niets gaf.

Eens op een dag zat de aap zo'n beetje in de zee te kijken toen een kwal voorbij dreef. Wat was die prachtig aangekleed. Zij droeg een grote schelp op haar rug en een roze kanten kledje kwam er onder uit. Zij keek droevig naar het aapje en dacht:

„Jij weet niet dat je lever als medicijn voor ons prinsesje moet dienen. Arm, arm aapje.”

Zij liet zich weer terug drijven, en vroeg:

„Lief aapje, weet je wel wat er met jou gaat gebeuren?”
„Nee”, zei hij, „maar ik ga gauw weer naar huis naar mijn vriendjes terug.”

„Nee”, zei de kwal, „je zal nooit meer met je vriendjes in het bos spelen.”

Zij nam een tip van haar kanten kleedje en veegde haar gezichtje af dat nat van de tranen was.

En toen vertelde zij het aapje dat zijn lever gebruikt zou worden als medicijn om het prinsesje weer beter te maken. Wat schrok ons aapje. Hij beefde er van. Zij gingen dus een medicijn van hem maken en daarom moest hij hier blijven.

Maar dat deed hij vast en zeker niet!

Het aapje ging op een grote schelp zitten, en dacht er over hoe hij weg zou kunnen komen.

Hij zou ze allemaal voor de gek houden.

Wacht maar!

Het aapje ging op de grond liggen en begon hard te huilen. De vissen keken verschrikt naar hem en riepen den koning.

„Wat heb jij aap?” vroeg hij.

„O koning, kijk eens hoe het regent op aarde!”

En nu heb ik mijn levertje te drogen gehangen aan een tak van de boom waar ik woon.

„O, O, en ik vergat hem mee te nemen hier naar toe!
O, O, wat wordt mijn levertje nu nat!”

Je kunt begrijpen dat de koning daar erg van schrok.
„Je bent een erg stoute aap”, zei hij. „Waar zeg je, heb je jouw lever gelaten?”

„Thuis aan een tak in onze boom hangt hij te drogen. Mag ik hem gauw gaan halen?”

De koning dacht lang na. Eindelijk zei hij:

„Goed dan. Maar je moet weer gauw terug komen, hoor!!”

„Ja, ja, ik ben dadelijk weer terug. Mag ik dan nu gaan?”

„Ja, dat mag je,” zei de koning.

Op de rug van de schildpad werd ons aapje weer naar het strand gebracht. Daar zag hij de boom met al zijn vriendjes er in. Vlug rukte de aap zich los, sprong op het strand en holde zo hard als hij maar kon naar huis en klom gauw de boom in. De schildpad was helemaal in de war.

„Wat doe je nu aapje”? zei hij. „Kom gauw naar beneden en neem je levertje mee!”

Het aapje stak zijn tong uit en zei heel brutaal:

„Zeg jij maar tegen je koning dat jouw lever ook heel goed te gebruiken is voor medicijn. Schildpad-levertraan is nog veel beter!”

Al zijn vriendjes schreeuwden en dansten van plezier. Wat waren ze blij dat het aapje weer terug was! Toen vertelde hij dat ze levertraan van zijn levertje hadden willen maken, als geneesmiddel voor het prinsesje.

